

USTAWA

z dnia 28 grudnia 1989 r.

Prawo celne.

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje zasady obrotu towarowego z zagranicą, obowiązki celne, zasady postępowania celnego oraz ustrój organów celnych.

2. W postępowaniu przed organami celnymi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego i przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

1) towar — każdą rzecz ruchomą, jak również energię

- elektryczną, ciepłą lub inną, która może być przedmiotem obrotu z zagranicą,
- 2) towar celny towar stanowiący przedmiot obrotu towarowego z zagranicą, podlegający dozorowi celnemu i kontroli celnej,
 - 3) obrót towarowy z zagranicą — przywóz towarów z zagranicy, wywóz towarów za granicę oraz przewóz towarów przez polski obszar celny, niezależnie od sposobu ich przemieszczania przez granicę celną,
 - 4) polski obszar celny — terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
 - 5) granica celna granicę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej; za granicę celną uważa się również odpowiednio oznaczoną linię odgraniczającą wolny obszar celny lub skład celny od pozostałej części polskiego obszaru celnego,
 - 6) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą — osobę fizyczną, prawną lub jednostkę nie posiadającą osobowości prawnej, dokonującą obrotu towarowego z zagranicą na własny rachunek i we własnym imieniu,
 - 7) podróżny — każdą osobę fizyczną zamieszkujejącą w kraju lub za granicą, która przekracza granicę celną na podstawie dokumentów określonych w przepisach odrębnych, w celu czasowego pobytu odpowiednio za granicą lub w kraju,
 - 8) osoba przemieszczająca się — każdą osobę fizyczną, która zamieszkiwała przez okres co najmniej 6 miesięcy w kraju lub za granicą z zamiarem stałego pobytu i przekracza granicę celną na podstawie dokumentów określonych w przepisach odrębnych, w celu stałego zamieszkania odpowiednio za granicą lub w kraju; uprawnienia do stałego zamieszkania w kraju dotychczasowego pobytu określa się według ustawodawstwa tego kraju,
 - 9) dozór celny — czynności sprawdzające i nadzorcze wykonywane przez organy celne w celu zapewnienia nienaruszalności i tożsamości towarów celnych oraz miejsc odprawy celnej,
 - 10) zamknięcia celne plomby, pieczęcie lub inne znaki urzędowe, nakładane przez urzędy celne lub inne upoważnione do tego polskie jednostki organizacyjne oraz przez organy celne państw obcych na towary celne, pomieszczenia, składy celne, magazyny celne, środki przewozowe lub na ich części,
 - 11) kontrola celna — czynności sprawdzające podejmowane przez organy celne w celu zabezpieczenia zgodności obrotu towarowego z zagranicą z prawem i umowami międzynarodowymi,
 - 12) odprawa celna — decyzję organu celnego zawierającą rozstrzygnięcie o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną oraz o wymiarze należności celnych,
 - 13) miejsce odprawy cemej — odpowiednio oznaczone tereny, pomieszczenia, składy celne, magazyny, rampy i place lub ich określone części przeznaczone do dokonywania kontroli celnej i odprawy celnej lub do przejściowego złożenia towarów celnych, wyznaczone przez zainteresowane jednostki organizacyjne w uzgodnieniu z dyrektorem urzędu celnego; miejscem odprawy celnej są również kolejowe środki przewozowe przewożące podróżnych w komunikacji międzynarodowej w czasie jazdy, po odpowiednio oznaczonym odcinku drogi kolejowej,
 - 14) kraj pochodzenia:
 - a) płodów przyrody — kraj, w którym płody zostały wyhodowane, zebrane, wydobyte lub w inny sposób uzyskane,
 - b) zasobów morza i dna morskiego, jak również przetworów z nich wytworzonych na morzu — kraj, którego przedsiębiorstwo dokonało połowów, wydobycia lub przetworzenia,
 - c) wyrobów gotowych lub półgotowych — kraj, w którym wyroby zostały wytworzone,
 - d) płodów przyrody oraz wyrobów poddanych obróbce lub przeróbce — kraj, w którym dokonano obróbki lub przeróbki, jeżeli co najmniej 50% ogólnej ich wartości przypada na koszt robocizny i materiałów tego kraju,
 chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej,
 - 15) należności celne — cła i inne opłaty przewidziane w ustawie.

Rozdział 2

Zasady obrotu towarowego z zagranicą

Art. 3. Obrót towarowy z zagranicą jest dozwolony; każdemu na równych prawach, z zachowaniem warunków i ograniczeń określonych w przepisach prawa i umowach międzynarodowych.

Art. 4. 1. Przywóz towarów z zagranicy podlega cłu, z wyjątkami określonymi w przepisach prawa.

2. Podstawą wymiaru cła jest wartość celna towaru, o której mowa w art. 25 ust. 1.

3. Podstawą wymiaru cła może być również ilość lub masa netto przewożonego towaru.

4. Wysokość cła ustala się przez zastosowanie stawki celnej do podstawy wymiaru cła.

5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia:

1) określa stawki celne,

2) może zawiesić pobieranie ceł w przypadkach uzasadnionych potrzebami gospodarczymi lub społecznymi.

Art. 5. 1. Obrót towarowy z zagranicą jest zakazany, jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne zakazują posiadania, rozpowszechniania lub obrotu towarami będącymi przedmiotem tego obrotu.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:

1) cofa natychmiast towar za granicę lub na polski obszar celny, chyba że umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują jego przepadek,

2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego cofnięcie jest niemożliwe.

3. Koszty cofnięcia towaru, jego sprzedaży lub likwidacji w inny sposób ponosi podmiot dokonujący obrotu.

Art. 6. 1. Jeżeli umowy międzynarodowe lub przepisy odrębne uzależniają posiadanie, obrót lub rozpowszechnianie towarów od spełnienia określonych wymogów, to obrót z zagranicą tymi towarami może być dokonany pod warunkiem spełnienia tych wymogów.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, organ celny:

1) poleca podmiotowi dokonującemu obrotu towarem zwrócić go za granicę lub na polski obszar celny, z zastrzeżeniem art. 53 ust. 1, chyba że umowy międ-

dzynarodowe lub przepisy odrębne przewidują natychmiastowy przepadek,

- 2) może orzec przepadek towaru, jeżeli jego zwrot jest niemożliwy.

Przepis art. 5 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do towarów niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujących się. W takich przypadkach przepisy art. 5 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Pozwolenie na przywóz towarów z zagranicy i na wywóz towarów za granicę jest wymagane, jeżeli przedmiotem przywozu lub wywozu są:

- 1) towary, którymi obrót z zagranicą wymaga koncesji,
- 2) towary, na których przywóz lub wywóz są ustanowione kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,
- 3) towary, którymi obrót jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych przewidujących rozliczenia w jednostkach rozrachunkowych stosowanych w handlu zagranicznym,
- 4) dokumentacja naukowo-techniczna, jeżeli jest przedmiotem wywozu,
- 5) czasowo przywożone lub wywożone środki produkcji i środki transportu wydierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, w celu prowadzenia działalności gospodarczej.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w porozumieniu z Ministrem Rynku Wewnętrznego może, w drodze rozporządzenia, ustanawiać kontyngenty ilościowe lub wartościowe na przywóz towarów na polski obszar celny lub ich wywóz za granicę.

3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą ogłasza:

- 1) wykaz towarów, na których przywóz lub wywóz są ustanowione w umowach międzynarodowych kontyngenty ilościowe lub wartościowe albo czasowe ograniczenia,
- 2) wykaz krajów, z którymi obrót towarowy jest dokonywany na podstawie umów międzynarodowych, o których mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 8. Pozwolenie może być udzielone podmiotowi dokonującemu obrotu towarowego z zagranicą na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi ma być dokonany ten obrót.

Art. 9. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustanawiać czasowe ograniczenia obrotu towarowego z zagranicą, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej albo interes gospodarczy lub interes narodowy kraju.

Art. 10. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić stawki celne ryczałtowe na towary przywożone przez podróżnych lub w obrocie pocztowym, jeżeli przywóz tych towarów nie stanowi działalności gospodarczej.

Art. 11. Przewóz towarów przez polski obszar celny jest wolny od wymogu uzyskania pozwolenia, ograniczeń ilościowych i wartościowych oraz od cła.

Art. 12. 1. Na zasadzie wzajemności wolny jest od cła oraz od wymogu uzyskania pozwolenia przywóz i wywóz towarów przeznaczonych do użytku:

- 1) urzędowego obcych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych

w Polsce, a także organizacji międzynarodowych mających siedzibę lub placówkę w Polsce,

- 2) osobistego uwierzytelnionych w Polsce szefów przedstawicielstw dyplomatycznych państw obcych, osób należących do personelu dyplomatycznego tych przedstawicielstw i misji specjalnych, osób należących do personelu organizacji międzynarodowych oraz innych osób korzystających z przywilejów i immunitetów na podstawie ustaw, umów lub powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych, jak również pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 3) osobistego urzędników konsularnych państw obcych oraz pozostających z nimi we wspólnocie domowej członków ich rodzin,
- 4) osobistego osób nie korzystających z immunitetów, a należących do cudzoziemskiego personelu przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych oraz misji specjalnych w Polsce.

2. Zwolnienie określone w ust. 1 następuje z zastrzeżeniem nieodstępowania towarów w okresie 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej osobom innym niż ustalone w tym ustępie.

Art. 13. Przywóz z zagranicy i wywóz za granicę wartości dewizowych nie podlega cłu i nie wymaga pozwolenia, o którym mowa w art. 7.

Art. 14. 1. Przywóz towarów z zagranicy w ramach ustanowionych norm jest wolny od cła i od wymaganego zgodnie z art. 7 pozwolenia, jeżeli przedmiotem przywozu są:

- 1) rzeczy osobistego użytku potrzebne podróżnemu w czasie podróży i pobytu w kraju, przywożone ze sobą albo w bagażu przywożonym odrębnie,
- 2) środki spożywcze przywożone przez podróżnego ze sobą, potrzebne do spożycia w czasie podróży do miejsca przeznaczenia,
- 3) wyroby spirytusowe, winiarskie i tytoniowe przywożone ze sobą przez podróżnego w wieku od lat 18,
- 4) rzeczy zwyczajowo traktowane jako upominki, których ilość i rodzaj nie wskazują na przeznaczenie handlowe,
- 5) zwierzęta zwyczajowo hodowane w mieszkaniach, przywożone ze sobą przez podróżnych,
- 6) rzeczy stanowiące mienie podróżnego przebywającego czasowo odpowiednio — za granicą albo w kraju — przez co najmniej 6 miesięcy w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, służące do użytku domowego lub zawodowego,
- 7) rzeczy stanowiące mienie osoby przesiedlającej się, które służyły jej do użytku osobistego, domowego lub zawodowego albo do prowadzenia działalności gospodarczej,
- 8) rzeczy pochodzące ze spadku po osobie zmarłej za granicą, przypadające na podstawie prawa spadkowego bezpośrednio spadkobiercy zamieszkałemu w kraju,
- 9) mienie rewindykowane,
- 10) wydobyte lub uzyskane w zamian za wydobyte i przywożone przez polskie statki morskie lub przez statki obce w czarterze polskim zasoby morza lub dna morskiego, jak również przetwory z nich wytwarzane na morzu oraz przywożone z powrotem urzą-

- dzenia, materiały, opakowania i części zamienne przeznaczone do wydobycia tych zasobów i ich przetworzenia,
- 11) towary przyłączone za granicą do rzeczy wywiezionych z Polski, przy naprawie w ramach umowy gwarancyjnej,
 - 12) rzeczy potrzebne do użytku urzędowego międzynarodowym przedsiębiorstwom mającym siedzibę lub placówkę w Polsce oraz zagranicznym instytucjom, organizacjom i przedsiębiorstwom mającym placówkę w Polsce, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej i pod warunkiem wzajemności,
 - 13) rzeczy przywożone w ramach pomocy udzielonej przez rządy państw obcych oraz międzynarodowe organizacje międzyrządowe,
 - 14) rzeczy stanowiące pomoc humanitarną otrzymywane przez jednostki organizacyjne statutowo powołane do realizacji takiej pomocy,
 - 15) rzeczy otrzymywane przez fundacje przeznaczone do działalności statutowej, nie stanowiącej działalności gospodarczej,
 - 16) wzory, modele, próbki i materiały nie mające wartości handlowej, służące do reklamy lub akwizycji, przywożone przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą,
 - 17) przywożone przez organizatorów lub uczestników międzynarodowych wystaw, targów, zawodów, konkursów — w związku z tymi imprezami:
 - a) materiały reklamowe i nagrody przeznaczone do rozdania,
 - b) środki spożywcze, wyroby spirytusowe i winiarskie oraz wyroby tytoniowe, przeznaczone na przyjęcia i spotkania o charakterze reprezentacyjnym,
 - c) towary przeznaczone do budowy, wyposażenia i dekoracji stoisk uczestników imprez,
 - 18) przywożone przez organizatorów międzynarodowych loterii fantowych towary określone w pkt 17 lit.a),
 - 19) rzeczy otrzymane przez uczestników imprez międzynarodowych określonych w pkt 17 i 18, tytułem nagrody w związku z uczestnictwem w takiej imprezie,
 - 20) wyposażenie oraz zapasy niezbędne do eksploatacji środka przewozowego, w tym materiały pędne w zbiorniku paliwa wbudowanym fabrycznie na stałe do środka przewozowego oraz oleje i smary,
 - 21) rzeczy nabyte za granicą przez polskich przewoźników lub spedytorów, niezbędne do kontynuowania eksploatacji środka przewozowego za granicą,
 - 22) środki spożywcze przeznaczone do spożycia w środku przewozowym przez członków obsługi i pasażerów, w międzynarodowych przewozach towarów i pasażerów,
 - 23) środek przewozowy uzyskany tytułem odszkodowania w zamian za dopuszczony do czasowego wywozu taki środek zniszczony w wypadku,
 - 24) trumny i urny ze zwłokami lub szczątkami,
 - 25) tablice i emblematy nagrobkowe oraz inne przedmioty służące do utrzymania lub ozdoby grobów i pomników, jeżeli nie są przeznaczone do działalności gospodarczej,
 - 26) rzeczy otrzymane bezpłatnie przez jednostki ludzeto-
we, przeznaczone do ich działalności,
 - 27) środki farmaceutyczne, artykuły sanitarne, sprzęt i urządzenia medyczne nabyte przez organizacje społeczne za środki dewizowe pochodzące z funduszy społecznych oraz środki farmaceutyczne i artykuły sanitarne przeznaczone do badań naukowych i rejestracyjnych,
 - 28) rzeczy przywożone w małych przesyłkach pocztowych, jeżeli odprawa celna przesyłek w kraju nadania odbywa się na podstawie porozumienia międzynarodowego,
 - 29) rzeczy przeznaczone dla osób zamieszkałych w kraju, jeżeli zgodnie z porozumieniami międzynarodowymi są zwolnione od cła w kraju wywozu,
 - 30) towary celne, które zostały przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przekazane na rzecz Skarbu Państwa i przyjęte nieodpłatnie bez obciążenia innych niż należności celne,
 - 31) towary celne, których odbiorcy nie można ustalić lub których odbiorca nie podejmuje, a ich wartość jest niższa niż łączne koszty sprzedaży, przewozu, przechowania i składowe,
 - 32) towary celne, które na skutek działania siły wyższej uległy zniszczeniu w stopniu uniemożliwiającym używanie w czasie przewozu do miejsca odpraw celnych lub w miejscu odprawy,
 - 33) zwracane towary celne stanowiące resztki powstałe przy uszlachetnieniu, naprawie, wyładunku, przeładunku, rozbiórce lub innych podobnych czynnościach, nadające się jedynie na surowce wtórne,
 - 34) katalizatory przeznaczone do uszlachetnienia, przerobu lub przetworzenia towarów przywiezionych z zagranicy,
 - 35) opakowania jednostkowe spełniające funkcje reklamowo-akwizycyjne, etykiety, nalepki, szablony, wykroje, znaki firmowe, instrukcje obsługi przeznaczone do wykorzystania w toku produkcji towarów przeznaczonych do wywozu za granicę,
 - 36) pomoce naukowe i aparatura badawczo-pomiarowa, służące wyłącznie do celów dydaktycznych lub badawczych, przywożone dla szkół, instytucji i placówek naukowych oraz jednostek badawczo-rozwojowych, z wyłączeniem przywożonych do działalności gospodarczej,
 - 37) towary przywożone w ramach realizacji umów zawartych przez polskie podmioty gospodarcze z kontrahentami zagranicznymi o bezpośredniej współpracy produkcyjnej i naukowo-technicznej w zakresie przewidzianym w umowach międzynarodowych,
 - 38) towary celne, które przed podjęciem do obrotu na polskim obszarze celnym uległy zniszczeniu lub przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.
2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą w drodze rozporządzenia:
- 1) ustanowi normy ilościowe lub wartościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 6,
 - 2) może ustanowić normy ilościowe towarów określonych w ust. 1 pkt 1, 7, 17, 18 i 22,
 - 3) może wyłączać lub ograniczać uprawnienia określone w ust. 1 pkt 4, w odniesieniu do podróży wielokrotnie w ciągu roku kalendarzowego przekraczających granicę celną,
 - 4) ustali okres objęcia zwolnieniem od cła rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 6 i 7.

Art. 15. Zwalnia się od cła towary dopuszczane do czasowego przywozu, jeżeli ich powrotny wywóz nie nastąpił wskutek zniszczenia towaru albo jego utraty nie zawinionej przez podmiot dokonujący obrotu towarowego, jeżeli zostały przedstawione dowody stwierdzające przyczyny niewywiezienia towaru.

Art. 16. Zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7 towary przywożone w ramach realizacji umów międzynarodowych o tworzeniu wspólnych przedsiębiorstw, w zakresie przewidzianym tymi umowami.

Art. 17. 1. Przedmiotem przywozu na polski obszar celny lub wywozu za granicę na czas oznaczony (czasowy przywóz i czasowy wywóz) mogą być towary:

- 1) przeznaczone do naprawienia, uszlachetnienia, przetworzenia lub przerobu,
- 2) środki produkcji i środki transportu wdzierżawione, wynajęte lub oddane do użytkowania, przywożone lub wywożone w celu prowadzenia działalności gospodarczej,
- 3) środki transportu inne niż określone w pkt 2,
- 4) przeznaczone do przeprowadzenia prób,
- 5) próbki i wzory przywożone lub wywożone do akwizycji,
- 6) modele i wzory produkcyjne,
- 7) opakowania do wielokrotnego użytku,
- 8) przeznaczone na aukcje, targi i wystawy,
- 9) przeznaczone do użytku w związku z prowadzeniem wypraw naukowych, wysokogórskich, speleologicznych oraz prac naukowo-badawczych,
- 10) niezbędne do obsługi zjazdów, konkursów, występów artystycznych oraz do twórczości filmowej lub telewizyjnej.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić inne towary, które mogą być przedmiotem czasowego przywozu lub czasowego wywozu.

3. Przywóz, o którym mowa w ust. 1, wymaga złożenia zabezpieczenia majątkowego w wysokości równej kwocie cła, z wyjątkiem przypadków gdy:

- 1) zobowiązany jest Skarb Państwa,
- 2) przewidują to umowy międzynarodowe,
- 3) przedmiotem czasowego obrotu są środki transportu i środki produkcji, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.

4. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane za granicą mogą być przedmiotem czasowego przywozu, jeżeli przywóz jest dokonywany przez:

- 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania za granicą,
- 2) podróżnych czasowo przebywających za granicą w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie przybywają do Polski na pobyt czasowy.

5. Środki transportu, o których mowa w ust. 1 pkt 3, zarejestrowane w Polsce, mogą być przedmiotem czasowego wywozu, jeżeli wywóz jest dokonywany przez:

- 1) podmioty mające siedzibę lub miejsce zamieszkania w Polsce,
- 2) podróżnych czasowo przebywających w Polsce w związku z zatrudnieniem, studiami, działalnością naukowo-badawczą lub leczeniem, gdy w tym czasie wyjeżdżają za granicę na pobyt czasowy,

3) osoby wyjeżdżające samochodami wynajętymi od podmiotu mającego siedzibę w Polsce, prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie wynajmu samochodów.

Art. 18. Jeżeli w ustalonym terminie podmiot zobowiązany nie wywiózł z powrotem za granicę lub nie przywiózł z powrotem do kraju towaru będącego przedmiotem czasowego przywozu lub wywozu, albo zostały naruszone inne warunki ustalone w odprawie celnej, odprawa taka staje się odprawą ostateczną, a podmiot ten jest zobowiązany do uiszczenia cła przywozowego i opłaty manipulacyjnej dodatkowej.

Art. 19. 1. Termin powrotnego przywozu lub wywozu uważa się za zachowany, jeżeli w ciągu 30 dni od jego upływu dostarczony towar do urzędu celnego i zgłoszony do odprawy celnej w powrotnym jego przywozie lub wywozie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi.

2. Ubytki naturalne lub inne zmiany w towarze, uzasadnione celem czasowego przywozu lub wywozu, nie stanowią przeszkody do uznania, że obowiązek powrotnego przywozu lub wywozu został dopełniony.

3. Dyrektor urzędu celnego może uznać opóźnienie powrotnego przywozu lub wywozu towaru za usprawiedliwione, jeżeli naruszenie terminu powrotnego przywozu lub wywozu nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych lub zostało spowodowane okolicznościami zasługującymi na uwzględnienie. W takim przypadku zabezpieczenie podlega zwrotowi i nie wymaga się uiszczenia należności celnych.

Art. 20. 1. Powrotny wywóz towaru za granicę jest wolny od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, a powrotny przywóz towaru do kraju jest wolny od takiego pozwolenia i od cła, jeżeli tożsamość towaru została ustalona w sposób nie budzący wątpliwości na podstawie przedstawionych dokumentów pierwotnej odprawy celnej.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 podmiotowi, który uprzednio dokonał przywozu z zagranicy towaru będącego przedmiotem powrotnego wywozu zwraca się:

- 1) pobrane cło, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie do 6 miesięcy licząc od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej,
- 2) 50% pobranego cła, jeżeli powrotny wywóz następuje w okresie od 6 do 12 miesięcy od daty dokonania odprawy celnej pierwotnej.

Od zwracanego cła nie płaci się odsetek.

Art. 21. 1. Obrót towarowy z zagranicą może być dokonywany tylko przez przejścia graniczne przeznaczone i otwarte dla ruchu granicznego.

2. Obrót towarowy przez inne przejścia może się odbywać za zgodą dyrektora urzędu celnego.

Art. 22. 1. Obrót towarowy z zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

2. Kontroli celnej podlega również towar przeznaczony do wywozu za granicę, jeżeli na wniosek podmiotu dokonującego obrotu kontrola celna ma być przeprowadzona poza stałym miejscem odprawy celnej.

Art. 23. 1. Cło wymierza się według stanu towaru w dniu dokonania zgłoszenia celnego i według stawek w tym dniu obowiązujących.

2. W razie niedostarczenia towaru celnego do kontroli celnej lub usunięcia go spod kontroli, cło wymierza

się według stawek obowiązujących w dniu, w którym towar należało dostarczyć lub w którym go usunęto, albo — jeżeli dni tych nie można ustalić — w dniu, w którym ujawniono niedostarczenie lub usunięcie towaru.

Art. 24. Towar może być podjęty do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę tylko po dokonaniu odprawy celnej.

Rozdział 3

Wartość celna towaru

Art. 25. 1. Wartością celną towaru jest cena zapłacona lub mająca być zapłaconą za towar zgłoszony do odprawy celnej (wartość transakcyjna).

2. Do wartości transakcyjnej dolicza się następujące koszty w niej nie ujęte, a faktycznie poniesione przez kupującego:

- 1) prowizji zapłaconych w związku ze sprzedażą,
- 2) pakowania towaru,
- 3) kontenerów, o ile w zakresie postępowania celnego są one traktowane łącznie z towarem.
- 4) należności i opłat licencyjnych, które kupujący musiał zapłacić jako warunek sprzedaży towaru,
- 5) przychodów lub innych korzyści z odprzedaży, wykorzystania lub innych dyspozycji w stosunku do towaru, które bezpośrednio lub pośrednio przypadły sprzedawcy,
- 6) związane z dostarczeniem przez kupującego, bezpłatnie lub po cenie niższej od rynkowej, rzeczy lub usług wykorzystanych w związku z wytworzeniem lub sprzedażą towaru.

3. Rzeczami lub usługami, o których mowa w ust. 2 pkt 6, są:

- 1) materiały, komponenty, części i podobne rzeczy, które stanowią część składową lub przynależność towaru,
- 2) narzędzia, odlewy, formy i podobne rzeczy wykorzystane przy wytworzeniu towaru,
- 3) materiały, surowce, barwniki i inne rzeczy zużyte w procesie produkcji,
- 4) prace inżynierskie, badawczo-rozwojowe, projektowe, artystyczne oraz szkice i plany niezbędne do wytworzenia towaru.

4. Od wartości transakcyjnej odlicza się ujęte w niej koszty transportu towaru, w tym rozładunku, opłat portowych i innych opłat związanych z transportem, a także koszty ubezpieczenia towaru.

5. W przypadku jeżeli nie można ustalić wartości transakcyjnej, wartość celną towaru ustala się w sposób określony w art. 27—30.

Art. 26. 1. Wartość transakcyjna nie może być przyjęta za wartość celną towaru, w przypadkach gdy:

- 1) na kupującego zostały nałożone ograniczenia w dysponowaniu lub używaniu towaru, chyba że ograniczenia te są wymagane przez prawo, dotyczą określenia obszaru, na którym towar może być odprzedawany, albo nie powodują istotnego zmniejszenia jego wartości,
- 2) sprzedaż lub cena towaru zostały uzależnione od warunku lub spełnienia świadczenia, których wartości nie można ustalić,

3) nie można wyodrębnić i odliczyć przychodów lub innych korzyści, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 5,

4) kupujący i sprzedawca są ze sobą powiązani, chyba że po zbadaniu okoliczności sprzedaży okaże się, że związek między kupującym a sprzedawcą nie miał wpływu na ustalenie ceny lub wartość transakcyjna jest bardzo zbliżona do wartości ustalonej zgodnie z art. 25.

2. Osoby uważa się za powiązane ze sobą, jeżeli:

- 1) jedna z osób jest dyrektorem albo członkiem organu zarządzającego lub kontrolnego drugiej,
- 2) dyrektor albo członek organu zarządzającego lub kontrolnego jednej osoby jest jednocześnie dyrektorem albo członkiem organu zarządzającego lub kontrolnego drugiej osoby,
- 3) są wspólnikami,
- 4) jedna z osób jest pracodawcą drugiej,
- 5) jedna z osób posiada lub dysponuje, bezpośrednio lub pośrednio, prawami głosu lub udziałem w kapitale zakładowym, wynoszącymi co najmniej 5% wszystkich praw głosu lub 5% kapitału zakładowego drugiej osoby,
- 6) dwie osoby znajdują się pod bezpośrednią lub pośrednią kontrolą trzeciej osoby,
- 7) dwie osoby wspólnie kontrolują, bezpośrednio lub pośrednio, trzecią osobę,
- 8) są spokrewnione lub spowinowaczone do drugiego stopnia.

Art. 27. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną identycznego towaru wprowadzanego na polski obszar celny, sprzedanego w tym samym lub zbliżonym czasie co towar, dla którego jest ustalana wartość celna.

2. Niewielkie różnice w wyglądzie zewnętrznym nie są przeszkodą dla uznania za identyczne towarów, które poza tym są identyczne pod każdym względem, włączając cechy fizyczne, jakość i ogólny wygląd.

3. Ustalając wartość transakcyjną identycznego towaru należy uwzględnić różnice w wartości wynikające z okoliczności sprzedaży, w tym szczybla obrotu i ilości sprzedawanych towarów.

4. W przypadku gdy na podstawie niniejszego artykułu zostanie ustalona więcej niż jedna wartość transakcyjna identycznego towaru, za wartość celną przyjmuje się najniższą wartość transakcyjną.

Art. 28. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości transakcyjnej identycznego towaru, za wartość celną przyjmuje się wartość transakcyjną podobnego towaru wprowadzanego na polski obszar celny, sprzedanego w tym samym lub zbliżonym czasie co towar, dla którego jest ustalana wartość celna.

2. Podobnymi, w rozumieniu ust. 1, są towary, które nie będąc podobnymi pod każdym względem, posiadają podobne cechy i skład materiałowy, co pozwala im pełnić te same funkcje i traktować je jako towary handlowo zamiennie.

3. Przepisy art. 27 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 29. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości transakcyjnej

identycznego lub podobnego towaru, wartość celna jest ustalana w sposób określony w ust. 2—4, a gdyby okazało się to niemożliwe — zgodnie z art. 30. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą ma prawo żądać, aby ustalenie wartości celnej, jeżeli jest to możliwe, nastąpiło na podstawie art. 30.

2. W przypadku gdy towar, dla którego jest ustalana wartość celna bądź identyczny lub podobny towar są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w nie zmienionym stanie, za wartość celną przyjmuje się cenę sprzedaży dokonanej między nie powiązаныmi ze sobą osobami, w tym samym lub zbliżonym czasie nie przekraczającym 90 dni od dnia przywozu towaru, dla którego jest ustalana wartość celna, pomniejszona o:

- 1) prowizje, zysk i koszty sprzedaży podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, zawarte w cenie odprzedaży,
- 2) koszty transportu i ubezpieczenia poniesione przy dostarczaniu towaru,
- 3) cło, podatki i inne obciążenia publiczne związane z przywozem lub sprzedażą towaru.

3. Jeżeli towary, o których mowa w ust. 2, nie są przedmiotem sprzedaży na polskim obszarze celnym w nie zmienionym stanie, na wniosek podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, ceną sprzedaży, o której mowa w ust. 2, jest cena sprzedaży przetworzonego towaru, pomniejszona o koszty przetworzenia.

4. Przepis art. 27 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 30. 1. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w art. 26 ust. 1, nie można ustalić wartości celnej w sposób określony w art. 27—29, za wartość tę przyjmuje się sumę:

- 1) kosztów produkcji,
- 2) zysku i kosztów ogólnych, w wysokości zwyczajowo wliczanej w cenę sprzedaży towarów tego samego rodzaju lub gatunku przez producentów w państwie, z którego towar jest przywożony,
- 3) korzyści związanych z dostarczeniem rzeczy lub usług, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 6,
- 4) kosztów opakowania towaru.

2. W przypadku niemożności obliczenia wartości celnej towaru w sposób określony w ust. 1, ustalenie wartości celnej nastąpi przy wykorzystaniu wyników uzyskanych przy stosowaniu art. 27—30.

Rozdział 4

Wolne obszary celne i składy celne

Art. 31. 1. Na polskim obszarze celnym mogą być ustanawiane wolne obszary celne i składy celne.

2. Wolnym obszarem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie może być prowadzona działalność gospodarcza przez polskie, zagraniczne i międzynarodowe podmioty gospodarcze.

3. Składem celnym jest wyodrębniona część polskiego obszaru celnego, traktowana jako zagranica, na której terenie podmioty gospodarcze mające siedzibę na terytorium Polski mogą składać i przechowywać towary oraz dokonywać ich konsygnacji, konfekcjonowania, uszlachetnienia, przerobu, przetworzenia, montażu lub naprawy.

Art. 32. 1. Wolne obszary celne, w drodze rozporządzenia, ustanawia Rada Ministrów.

2. Rada Ministrów ustanawiając wolne obszary celne określa ich granice, sposób odgraniczenia wolnego obszaru celnego od pozostałego polskiego obszaru celnego oraz podmioty zobowiązane do wykonania tego odgraniczenia.

Art. 33. 1. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym odbywa się zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.

2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, wprowadzić dodatkowe zwolnienia celne i inne ułatwienia celne dla obrotu, o którym mowa w ust. 1.

Art. 34. 1. Do obrotu towarowego między wolnym obszarem celnym a zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.

2. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą jest wolny od kontyngentów ilościowych i wartościowych, pozwoleń i należności celnych.

3. Obrót towarowy między wolnym obszarem celnym a zagranicą podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

4. Towary wprowadzane do wolnego obszaru celnego podlegają zgłoszeniu do statystyki państwowej.

Art. 35. Zakładanie i prowadzenie składów celnych wymaga uzyskania zezwolenia Prezesa Głównego Urzędu Cel. Do zezwoleń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 41, poz. 324), z tym że odmowa wydania zezwolenia, jego cofnięcie lub ograniczenie zakresu działalności w stosunku do wniosku może nastąpić także w przypadkach, gdy lokalizacja składu, stan pomieszczenia, w którym ma być lub jest prowadzony skład albo stan wyposażenia tego pomieszczenia uniemożliwiają lub znacznie utrudniają organom celnym sprawowanie dozoru celnego lub kontroli celnej.

Art. 36. Do obrotu towarowego między składem celnym a pozostałym polskim obszarem celnym i zagranicą stosuje się odpowiednio przepisy art. 5 i 6.

Art. 37. Złożenie towaru w składzie celnym wymaga zezwolenia dyrektora urzędu celnego.

Art. 38. 1. Towary złożone w składzie celnym mogą być tam składowane lub przechowywane przez okres 3 lat.

2. Dyrektor właściwego miejscowo urzędu celnego może przedłużyć okres, o którym mowa w ust. 1, jednak nie więcej niż o 12 miesięcy.

3. Towary nie podjęte ze składu lub nie wywiezione za granicę celną w ustalonym okresie składowania lub przechowywania podlegają sprzedaży celem pokrycia ciężących na nich należności celnych.

Art. 39. 1. Działalność gospodarcza prowadzona w składzie celnym podlega dozorowi celnemu i kontroli celnej.

2. Prowadzone w składzie celnym rejestry, księgi i inne dokumenty podlegają kontroli organów celnych.

3. Dla celów kontrolnych organy celne mogą w szczególności:

- 1) zobowiązać prowadzącego skład celny, aby skład miał podwójne zamknięcie (zamknięcie przez prowadzącego skład i zamknięcie celne) oraz do prowadzenia rejestru składowanych towarów,
- 2) ustanowić stały lub okresowy dozór celny,
- 3) dokonywać okresowo inwentaryzacji składowanych towarów.

Rozdział 5

Obowiązki celne

Art. 40. 1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany dostarczyć do granicznego miejsca odpraw celnych i zgłosić do odprawy celnej towar będące przedmiotem tego obrotu.

2. Przewoźnik lub spedytor przewożący przez granicę państwową towary jest obowiązany dostarczyć je do granicznego miejsca odpraw celnych oraz przedstawić organowi celnemu dokumenty dotyczące tych towarów.

3. Podmiot wprowadzający towar na polski obszar celny w przypadkach innych niż określone w ust. 1 i 2 jest obowiązany zawiadomić o tym najbliższy urząd celny.

Art. 41. 1. Podmiot zgłaszający towar do odprawy celnej jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a w szczególności do rozpakowania, okazania i po kontroli zapakowania towaru do dalszego przewozu.

2. Podmiot inny niż określony w ust. 1, posiadający towar celny poddany dozorowi celnemu, jest obowiązany do wykonywania czynności przygotowawczych do kontroli celnej, a zwłaszcza do otwarcia przesyłki, rozpakowania i okazania towaru oraz zapakowania go po zakończeniu czynności przez organ celny.

Art. 42. Osoba przewożąca towar celny przekazany w związku z przekazaniem sprawy, o którym mowa w art. 45 ust. 5, jest obowiązana dostarczyć go do urzędu celnego wskazanego w dokumencie przekazowym.

Art. 43. Przewoźnik i spedytor są obowiązani do zawiadomienia granicznego urzędu celnego o przeładunku towaru między granicą państwową a granicznym miejscem odprawy celnej dokonany bez udziału funkcjonariusza celnego. Zawiadomienia należy dokonać jednocześnie z dostarczeniem towaru przywiezionego z zagranicy albo przed wywozem towaru wywożonego.

Art. 44. Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany prowadzić ewidencję przechowywanych towarów w sposób uzgodniony z urzędem celnym.

Rozdział 6

Postępowanie celne

Art. 45. 1. Postępowanie w sprawach z zakresu pozwoleń na przywóz i wywóz towarów prowadzi Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, może określić sprawy, w których pozwolenia na przywóz i wywóz będą wydawały organy celne.

3. Postępowanie w sprawach z zakresu ceł antydumpingowych oraz zezwoleń na zakładanie i prowadzenie składów celnych prowadzi Prezes Głównego Urzędu Ceł.

4. Postępowanie celne w sprawach innych niż określone w ust. 1 i 3 prowadzi dyrektor urzędu celnego, do którego towar dostarczono lub ma być dostarczony.

5. Dyrektor urzędu celnego może na wniosek strony lub z urzędu przekazać sprawę do rozpatrzenia dyrektorowi innego urzędu celnego, jeżeli wymaga tego interes strony lub ważne względy służbowe; przekazanie sprawy jest wiążące.

Art. 46. 1. Dozór celny i kontrolę celną wykonują funkcjonariusze celni.

2. Funkcjonariusze celni w celu wykonania dozoru celnego i kontroli celnej mogą:

- 1) legitymować osoby przekraczające granicę celną,
- 2) wchodzić na podstawie legitymacji służbowej na tereny i do pomieszczeń.

Art. 47. Organ celny wszczyna postępowanie z urzędu, jeżeli:

- 1) nie można ustalić podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie wykonuje obowiązków określonych w ustawie,
- 3) zachodzi uzasadnione podejrzenie naruszenia zastrzeżenia, pod którym zastosowano zwolnienia celne, o których mowa w art. 12 ust. 2 i art. 14 pkt 12 i art. 122 ust. 1,
- 4) towar celny jest przywożony, wywożony lub przewożony w obrocie pocztowym.

Art. 48. Osobę fizyczną uważa się za dokonującą obrotu z zagranicą towarami, którymi bezpośrednio władza podczas kontroli celnej, chyba że odpowiednimi dokumentami wykaże, że obrotu tymi towarami dokonuje inny podmiot.

Art. 49. Organ celny prowadzący postępowanie może:

- 1) zażądać urzędowego tłumaczenia na język polski dokumentu sporządzonego w języku obcym,
- 2) odmówić przyjęcia dokumentu zagranicznego nie legalizowanego przez właściwe polskie przedstawicielstwo dyplomatyczne lub polski urząd konsularny, jeżeli wiarygodność dokumentu budzi wątpliwość albo wymóg legalizacji wynika z odrębnych przepisów prawa lub umowy.

Art. 50. 1. Podmiot dokonujący obrotu z zagranicą towarem, którego rodzaj i ilość wskazują na przeznaczenie do działalności gospodarczej, składa wnioski o wszczęcie postępowania celnego w formie pisemnej.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, składane przez podmiot mający miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej powinny zawierać:

- 1) numer konta w banku dewizowym podmiotu dokonującego obrotu,
- 2) numer przewidzianego w przepisach odrębnych identyfikatora statystycznego podmiotu dokonującego obrotu.

Do wniosku należy dołączyć fakturę.

3. W przypadkach innych niż określone w ust. 1 wnioski o wszczęcie postępowania mogą być złożone w formie ustnej.

4. Prezes Głównego Urzędu Ceł, w drodze zarządzenia, określi inne niż określone w ust. 2 wymogi, jakie powinny spełniać wnioski o wszczęcie postępowania, sposób wypełniania wniosków oraz dokumenty, które należy do nich dołączyć.

Art. 51. Wniosek o wydanie pozwolenia na przywóz i wywóz towaru powinien być złożony nie później niż 30 dni przed przewidywanym dostarczeniem towaru do miejsca odprawy celnej. Termin ten może ulec skróceniu.

Art. 52. 1. Zgłoszenie celne dotyczące towaru będą-

cego przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą nie stanowiącego działalności gospodarczej, dokonywanego przez podróżnych i osoby przemieszczające się, powinno być złożone z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.

2. W przypadkach innych niż określono w ust. 1:

- 1) zgłoszenie celne dotyczące towaru przywożonego z zagranicy powinno być złożone w terminie 14 dni od dnia, w którym towar dostarczono do miejsca odprawy celnej,
- 2) zgłoszenie celne dotyczące towaru wywożonego za granicę powinno być złożone w dniu dostarczenia towaru do miejsca odprawy celnej albo z chwilą przystąpienia funkcjonariusza do kontroli celnej.

3. Zgłoszenie celne żywych zwierząt, owoców i roślin w stanie świczym oraz materiałów niebezpiecznych powinno być złożone w dniu ich dostarczenia do miejsca odprawy celnej, bez względu na inne okoliczności.

Art. 53. 1. Organ celny, w drodze decyzji, pozostawia bez rozpoznania wnioski o wszczęcie postępowania, do którego nie dołączono niezbędnych załączników lub nie odpowiadający wymaganiom określonym w przepisach ustawy albo złożony przez osobę nieuprawnioną, jeżeli w terminie 7 dni pomimo wezwania nie uzupełniono braków.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, wniosek zwraca się osobie, która go złożyła.

3. Pozostawienie wniosku bez rozpoznania nie przerywa biegu terminu do jego złożenia określonego w przepisach ustawy.

Art. 54. 1. Pozwolenia na przywóz lub wywóz określonego towaru lub grupy towarów udziela się na czas oznaczony, ze wskazaniem kraju lub grupy krajów, z którymi obrót ten ma być dokonany. W pozwoleniu może być ustalony obowiązek spełnienia określonych warunków.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą udziela, odmawia udzielenia, cofa i zmienia pozwolenia; przepis stosuje się odpowiednio do organów, o których mowa w art. 45 ust. 2.

Art. 55. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą lub organy, o których mowa w art. 45 ust. 2, mogą odmówić udzielenia pozwolenia na przywóz lub wywóz, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju oraz w przypadku wcześniejszego rozdysponowania ustanowionych kontyngentów.

Art. 56. Pozwolenie może być cofnięte przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą nie spełnia określonych w nim warunków.

Art. 57. Pozwolenie może być zmienione przez organ, który je wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli wymagają tego względy polityki handlowej, ważny interes gospodarczy lub interes narodowy kraju.

Art. 58. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) sposób rozdysponowania kontyngentów, o których mowa w art. 7 ust. 2 lub ustanowionych na podstawie art. 9,
- 2) sposób i tryb ewidencjonowania udzielonych pozwoleń,

3) wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie pozwolenia oraz wzory formularzy stosowanych w postępowaniu w sprawach dotyczących pozwoleń.

Art. 59. 1. Przekroczenie przez podróżnego granicy celnej przez przejście odpowiednio oznaczone jako przeznaczone dla osób posiadających wyłącznie towary, którymi obrót z zagranicą jest wolny od należności celnych i innych ograniczeń wynikających z ustawy, traktuje się jako zgłoszenie do odprawy celnej takich towarów.

2. W przypadkach, gdy podróżny przekroczył granicę celną przez przejście, o którym mowa w ust. 1, i towary, które posiadał nie zostały poddane kontroli celnej, uważa się, że towary te zostały dopuszczone do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę.

Art. 60. 1. Dyrektor urzędu celnego może, w celu umożliwienia prawidłowego zgłoszenia towarów, na wniosek podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą, zezwolić na zbadanie towaru i pobranie próbek przed zgłoszeniem towaru do odprawy celnej; czynności te mogą odbyć się tylko w obecności funkcjonariusza celnego oraz przedstawiciela przewoźnika, zarządu magazynu lub składu celnego, w którym towar się znajduje.

2. Do czasu rozpoczęcia przez funkcjonariusza celnego zewnętrznych oględzin towaru zgłaszający może sprostować zgłoszenie do odprawy celnej.

Art. 61. 1. Miejsca odpraw celnych i znajdujące się w nich towary celne podlegają dozorowi celnemu.

2. Urząd celny może na wniosek strony lub z urzędu ustanowić dozór celny nad towarami celnymi znajdującymi się poza miejscami odpraw celnych oraz nad pomieszczeniami, placami i środkami przewozowymi nie będącymi miejscami takich odpraw.

Art. 62. Dozór celny sprawuje się przez:

- 1) dokonywanie oględzin miejsc odpraw celnych towarów celnych, opakowań, zamknięć celnych i dokumentów,
- 2) przeprowadzanie rewizji celnej towarów celnych i środków przewozowych,
- 3) strzeżenie towarów celnych lub miejsc odpraw celnych albo pomieszczeń, placów i środków przewozowych nie będących miejscami odpraw celnych,
- 4) konwojowanie towarów celnych lub środków przewozowych,
- 5) nakładanie zamknięć celnych na towary celne, pomieszczenia lub środki przewozowe.

Art. 63. Kontrolę celną sprawuje się w szczególności przez:

- 1) przeprowadzanie rewizji celnej towarów i środków przewozowych oraz dokonywanie przeszukania terenów i pomieszczeń służących do ich przechowywania,
- 2) dokonywanie przeszukania osób przekraczających granicę państwową oraz doprowadzanie tych osób do urzędu celnego na czas niezbędny do przeprowadzenia kontroli,
- 3) dokonywanie czynności określonych w pkt 1 i 2 w stosunku do osób przebywających w miejscu odprawy celnej,
- 4) przeszukiwanie, z udziałem organu pocztowego, przesyłek pocztowych, wyłącznie w celu sprawdzenia, czy nie zawierają one towaru, którym obrót z zagranicą podlega należnościom celnym albo innym ograniczeniom określonym w niniejszej ustawie,

- 5) badanie dokumentów dotyczących obrotu towarowego z zagranicą,
- 6) sprawdzanie prawidłowości realizacji zastrzeżeń, pod którymi udzielono zwolnień celnych.

Art. 64. 1. Po przyjęciu zgłoszenia celnego organ celny przeprowadza oględziny zewnętrzne oraz rewizję celną towaru.

2. W przypadku uzasadnionego podejrzenia, że osoba przekraczająca granicę celną ukryła na sobie towary celem omięcia obowiązku ich zgłoszenia do odprawy celnej, organ celny może przeprowadzić przeszukanie osobiste podejrzonej osoby. Przeszukanie osobiste może być przeprowadzone tylko przez osobę tej samej płci, w zastosowanym do tego celu pomieszczeniu i w sposób nie naruszający godności osobistej przeszukiwanego.

3. Oględziny zewnętrzne polegają na ustaleniu stanu zamknięć celnych, ilości sztuk, znaków, numerów i stanu opakowania oraz sprawdzeniu w miarę potrzeby masy brutto towaru.

4. Rewizja celna polega na:

- 1) ustaleniu rodzaju, ilości oraz w razie potrzeby wartości celnej towaru,
- 2) przeszukaniu i zbadaniu, czy przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą jest towar nie zgłoszony.

5. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą ma prawo być obecny przy rewizji celnej.

Art. 65. Organ celny może — dla ustalenia rodzaju towaru — pobierać jego próbki, a także zażądać od zgłaszającego towar do odprawy celnej opisów, rysunków, zdjęć fotograficznych lub dokonania innych niezbędnych czynności.

Art. 66. Wolne od rewizji celnej są:

- 1) na zasadzie wzajemności:
 - a) przedmioty określone w art. 12 ust. 1 pkt 1—3,
 - b) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane do obcych przedstawicielstw, urzędów konsularnych i misji specjalnych w Polsce oraz przez nie wysyłane,
- 2) opatrzone pieczęcią przesyłki urzędowe przesyłane między Ministerstwem Spraw Zagranicznych Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a polskimi przedstawicielstwami dyplomatycznymi, urzędami konsularnymi i misjami specjalnymi za granicą.

Art. 67. 1. Po zakończeniu kontroli organ celny wydaje decyzję o dopuszczeniu do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę zgłoszonego towaru oraz o wymiarze należności celnych.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, powinna być bezzwłocznie doręczona stronie.

3. W przypadku obrotu towarowego z zagranicą dokonywanego przez podróżnych decyzja o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę może być wydana w formie ustnej.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 3, powinna być bezzwłocznie ogłoszona stronie.

Art. 68. 1. W przypadku czasowego przywozu lub wywozu organ celny określa w decyzji termin, na jaki towar został dopuszczony do obrotu na polskim obszarze celnym lub wywozu za granicę. W decyzji można ustalić obowiązek spełnienia określonych warunków. Przepisy art. 67 stosuje się odpowiednio.

2. Organ celny uznaje odprawę celną czasową za odprawę celną ostateczną, jeżeli strona uczyniła zadość wymaganiom takiej odprawy.

3. Organ celny może zastosować przepis ust. 2 na wniosek strony złożony po upływie terminu powrotnego przywozu lub wywozu, wymierzając zarazem opłatę manipulacyjną dodatkową.

Art. 69. 1. W przypadkach dopuszczenia towaru do powrotnego wywozu za granicę albo do powrotnego przywozu do kraju poza obrotem czasowym, pierwotną decyzję uchyla się w części dotyczącej:

- 1) dopuszczenia towaru odpowiednio do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę,
- 2) kwoty cła podlegającej zwrotowi.

2. Zwrotu cła dokonuje się na pisemny wniosek podmiotu, który uprzednio dokonał obrotu z zagranicą towarem będącym przedmiotem powrotnego wywozu albo przywozu, jeżeli od dnia odprawy pierwotnej nie minęło więcej niż 12 miesięcy.

Art. 70. 1. Za wydanie pozwolenia pobiera się opłatę, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

2. Organy celne pobierają następujące opłaty:

- 1) depozytową — za przechowywanie towarów celnych w depozycie urzędu celnego,
- 2) manipulacyjną — za wykonywanie czynności kontroli celnej, w zakresie ustalonym przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą,
- 3) manipulacyjną dodatkową — za niewykonanie w terminie obowiązków celnych, o których mowa w art. 42 oraz art. 52 ust. 2 i 3,
- 4) za sprawowanie, na wniosek strony, dozoru celnego.

3. W przypadku ujawnienia, w wyniku rewizji celnej środka przewozowego, towaru celnego nie zgłoszonego do odprawy celnej, od przewoźnika lub spedytora pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową w wysokości wartości celnej towaru.

4. Środki finansowe uzyskane z opłat, o których mowa w ust. 1—3, przeznacza się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych.

5. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) stawki opłat za wydanie pozwolenia oraz przypadki, w których opłat tych nie pobiera się,
- 2) stawki opłat depozytowych, manipulacyjnych dodatkowych oraz za sprawowanie dozoru celnego,
- 3) czynności kontroli celnej, za które pobierane są opłaty manipulacyjne, oraz stawki tych opłat,
- 4) zasady rozdysponowania środków, o których mowa w ust. 4.

Art. 71. 1. Od przewozu towarów przez polski obszar celny nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70 ust. 1—3, z wyjątkiem opłat za sprawowanie dozoru celnego, opłat manipulacyjnych i opłat manipulacyjnych dodatkowych, jeżeli takie zostały ustanowione w odniesieniu do przewozu towarów.

2. Od przywozu towarów określonych w art. 12 nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.

3. Od przywozu z zagranicy i wywozu za granicę wartości dewizowych nie pobiera się opłat, o których mowa w art. 70, z wyjątkiem opłat depozytowych.

4. W razie naruszenia zastrzeżenia, o którym mowa w art. 12 ust. 2 i art. 14 pkt 12 oraz art. 122 ust. 1, pobiera się opłatę manipulacyjną dodatkową, a także odsetki od tej opłaty i od cła, licząc od dnia naruszenia zastrzeżenia.

Art. 72. Przewoźnicy lub spedytorzy są obowiązani, niezależnie od uzgodnień z innymi organami, do uzgodnienia z dyrektorami właściwych miejscowo urzędów celnych rozkładów jazdy środków przewozowych, a zwłaszcza czasu i miejsca przekraczania przez te środki granicy państwowej oraz czasu ich postoju w przejściach granicznych.

Art. 73. Przewoźnicy, spedytorzy, zarządy portów morskich, rzecznych i lotniczych, kapitanaty portów, prowadzący magazyny i składy celne są obowiązani zawiadamiać graniczne organy celne o zdarzeniach związanych z przemieszczaniem środków przewozowych przez granicę państwową w zakresie, trybie i terminach uzgodnionych z dyrektorami tych urzędów celnych.

Art. 74. 1. Przewoźnicy lub spedytorzy przewożący towary celne są obowiązani, na żądanie organów celnych, do utworzenia i utrzymywania przy określonych urzędach celnych:

- 1) magazynów celnych przeznaczonych do złożenia towarów na czas niezbędny dla potrzeb kontroli celnej,
- 2) agencji celnych powołanych do załatwiania formalności celnych na zlecenie podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą.

2. Agencje celne wykonujące powierzone czynności w zakresie dozoru celnego i kontroli celnej mogą tworzyć i utrzymywać magazyny celne.

3. Prowadzący magazyn celny jest obowiązany przyjąć do magazynu towary podlegające kontroli celnej na czas niezbędny dla potrzeb tej kontroli.

Art. 75. Prowadzący magazyn celny lub skład celny jest obowiązany uzgodnić z właściwym organem celnym regulamin prowadzenia magazynu lub składu oraz zapewnić wykonanie prac związanych z dokonywaniem czynności z zakresu kontroli celnej.

Art. 76. 1. Należności celne mogą być zabezpieczone na majątku podmiotu dokonującego obrotu towarowego z zagranicą przed terminem płatności, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie zostaną one uiszczone.

2. Towar celny może być przez organy celne zatrzymany lub zajęty w celu zabezpieczenia należności celnych do czasu ich uiszczenia. Zatrzymanie lub zajęcie towaru celnego może być dokonane bez względu na prawa osób trzecich i z pierwszeństwem przed wszystkimi obciążeniami lub przywilejami.

Art. 77. 1. Podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą jest obowiązany wykonać decyzję:

- 1) o wymiarze należności celnych przez uiszczenie tych należności w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna,
- 2) o dopuszczeniu towaru do obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę przez podjęcie towaru z miejsca odprawy celnej w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna; w uzasadnionych przypadkach na wniosek strony termin ten może ulec przedłużeniu na czas nie dłuższy niż 6 miesięcy.

2. Dyrektor urzędu celnego może wyrazić zgodę na podjęcie towaru przez podmiot dokonujący obrotu towarowego z zagranicą przed uiszczeniem wymierzonych należności celnych, po przyjęciu zabezpieczenia majątkowego tych należności.

Art. 78. 1. W razie zgłoszenia do odprawy celnej towaru przez podmiot, który nie ma wymaganego pozwolenia przywozu, wywozu lub przewozu lub nie uiszcza wymierzonych należności celnych, przewożony towar podlega odpowiednio natychmiastowemu zwrotowi z powrotem za granicę lub z powrotem na polski obszar celny albo złożeniu w magazynie celnym, na koszt podmiotu dokonującego obrotu.

2. Jeżeli natychmiastowy zwrot towaru albo jego złożenie w magazynie celnym są utrudnione lub niemożliwe, towar podlega przechowaniu w depozycie urzędu celnego.

Art. 79. 1. Pobrane należności celne zwraca się osobie uprawnionej, jeżeli stwierdzono, że były one nienależne.

2. Należności celne określone w ust. 1 zwraca się z urzędu w terminie 14 dni od dnia, w którym stwierdzono okoliczności określone w ust. 1.

Art. 80. 1. Należności celne pobrane od towarów przywiezionych z zagranicy w postaci surowców, materiałów, półfabrykatów lub elementów kooperacyjnych, zużytych przy wyrobieniu towarów wywiezionych w obrocie towarowym z zagranicą, zwraca się producentowi tych towarów w terminie 30 dni od dnia wywozu.

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi tryb zwrotu należności celnych od towarów określonych w ust. 1.

3. Od zwracanych należności celnych nie płaci się odsetek.

Art. 81. 1. Od należności celnych nie uiszczonych w terminie pobiera się odsetki.

2. Od należności celnych zwracanych na podstawie art. 79 ust. 1 płaci się odsetki.

Art. 82. 1. Przekazanie, o którym mowa w art. 45 ust. 5, następuje w drodze postanowienia, w którym określa się termin dostarczenia towaru, rodzaj i ilość towaru oraz organ celny, do którego należy towar dostarczyć, i osobę zobowiązaną do jego dostarczenia.

2. Przed wydaniem postanowienia organ celny może dokonać oględzin zewnętrznych i rewizji celnej przekazywanego towaru.

3. Organ celny może uzależnić dokonanie przekazu od zabezpieczenia majątkowego należności celnych.

4. Termin, o którym mowa w ust. 1, nie może być dłuższy niż 14 dni.

Art. 83. 1. Nie można wydać decyzji w sprawie wymiaru należności celnych po upływie 2 lat od dnia, w którym powstał obowiązek ich uiszczenia.

2. Nadpłaty wynikłe w związku z uchyleniem lub zmianą decyzji ustalającej wysokość należności celnych oraz kwoty nadpłacone i nienależnie uiszczonemu cią podlegają zaliczeniu na zaległe lub bieżące zadłużenie z tego tytułu, a w razie braku takiego zadłużenia — podlegają zwrotowi z urzędu w ciągu roku licząc od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna lub wniesiono niewłaściwą wpłatę.

3. Należności celnych można dochodzić w ciągu 3 lat licząc od dnia, w którym decyzja o ich wymiarze stała się ostateczna.

4. Bieg przedawnienia, o którym mowa w ust. 3, przerywa:

- 1) wszczęcie egzekucji,
- 2) wszczęcie postępowania karnego lub postępowania przed sądem administracyjnym.

5. Po każdym przerwaniu przedawnienie biegnie na nowo począwszy od terminu:

- 1) wniesienia wpłaty,
- 2) ściągnięcia ostatniej wpłaty w trybie egzekucji administracyjnej lub stwierdzenia przez organ egzekucyjny, że egzekucja stała się bezskuteczna,
- 3) uprawomocnienia się wyroku sądu lub innego rozstrzygnięcia wydanego w sprawie karnej skarbowej albo wyroku, lub postanowienia sądu administracyjnego.

6. Przedawnienie uwzględnia się z urzędu.

Art. 84. 1. Towary nie podjęte w ustalonym terminie podlegają sprzedaży na zasadach i w trybie przewidzianych w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, bez dodatkowego zawiadomienia.

2. Z kwoty uzyskanej ze sprzedaży pokrywa się w następującej kolejności:

- 1) koszty sprzedaży,
- 2) koszty przewozu, przeladunku i składowe, poniesione przez Skarb Państwa,
- 3) należności celne,
- 4) należności obciążające towar z mocy innych przepisów.

3. Nadwyżkę pozostałą po pokryciu kosztów i należności ustalonych w ust. 2 zwraca się stronie z zachowaniem przepisów dewizowych. Nadwyżka przechodzi na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli strona nie zgłosi się po jej odbiór w ciągu 12 miesięcy od dnia zawiadomienia lub od dnia, kiedy stwierdzono brak możliwości doręczenia zawiadomienia.

Art. 85. Osoby przebywające za granicą powinny wskazać adres doręczeń w kraju; w razie nieuczynienia tego, mimo pouczenia przez organ celny, pismo wysłane pod ostatnio znanym adresem w kraju lub, jeżeli adresu tego nie ma, podane do wiadomości przez wywieszenie na okres 14 dni w budynku organu administracji celnej uważa się za doręczone.

Art. 86. 1. Urzędy celne prowadzą magazyny depozytowe.

2. W depozycie urzędu celnego czasowo przechowuje się:

- 1) towary celne nie dopuszczone do wolnego lub czasowego obrotu na polskim obszarze celnym albo do wywozu za granicę, jeżeli zwrot towaru odpowiednio za granicę lub na polski obszar celny albo ich złożenie w magazynie celnym są niemożliwe albo utrudnione,
- 2) towary dopuszczone do wolnego obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę, jeżeli strona uiszczając należności celne zapowiada wniesienie środka odwoławczego od ich wymiaru i w związku z tym towaru nie podejmuje,
- 3) towary zajęte na zabezpieczenie należności celnych,
- 4) towary, w przypadkach przewidzianych w odrębnych przepisach.

2. Termin przechowania towaru w depozycie wynosi 2 miesiące. Termin ten może ulec przedłużeniu nie więcej niż o 4 miesiące.

3. Towary przyjęte do czasowego przechowania w depozycie urzędu celnego mogą być przekazane przez dyrektora urzędu celnego innej osobie do przechowania pod dozorem celnym.

4. Przechowaniu w depozycie nie podlegają towary niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia lub środowiska naturalnego oraz łatwo psujące się.

Art. 87. 1. Należności celne mogą być umorzone w całości lub w części, jeżeli:

- 1) w wyniku postępowania egzekucyjnego lub na podstawie innych okoliczności lub dokumentów stwierdzono, że dłużnik nie posiada majątku, z którego można by dochodzić należności,
- 2) w wyniku egzekucji z majątku dłużnika lub jego wynagrodzenia za pracę, albo z innych dochodów dłużnik lub osoby pozostające na jego utrzymaniu byliby pozbawieni niezbędnych środków utrzymania,
- 3) jest oczywiste, że w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym tych należności celnych nie uzyska się kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne,
- 4) dłużnik zmarł nie pozostawiając żadnego majątku lub pozostawił ruchomości nie podlegające egzekucji na podstawie odrębnych przepisów.

2. Umorzenie należności celnych pociąga za sobą umorzenie odsetek za zwłokę. Jeżeli umorzenie dotyczy części należności celnych, w odpowiednim stosunku do tych należności celnych podlegają umorzeniu odsetki.

3. Jeżeli decyzja o umorzeniu dotyczy tylko części należności celnych, w decyzji należy określić termin zapłaty pozostałej części należności. Jeżeli dłużnik nie dotrzymał terminu zapłaty, decyzja o umorzeniu może być w całości cofnięta.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się do należności celnych, do których uiszczenia jest zobowiązany Skarb Państwa.

Art. 88. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi:

- 1) szczegółowy tryb sprawowania dozoru celnego i kontroli celnej,
- 2) szczegółowy tryb i terminy czasowego przechowania towarów w depozycie urzędu celnego.

Art. 89. Ministrowie Współpracy Gospodarczej z Zagranicą oraz Obrony Narodowej określą sposób odprawy celnej okrętów wojennych i wojskowych statków powietrznych oraz ich załóg.

Art. 90. Prezes Głównego Urzędu Ceł, w drodze zarządzenia, określi:

- 1) wypadki, sposób i tryb prowadzenia przez urzędy celne ewidencji towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 2) wzory rejestrów, ksiąg, innych dokumentów ewidencyjnych oraz wzory formularzy używanych w toku sprawowania dozoru celnego, kontroli celnej oraz postępowania celnego,
- 3) sposób i terminy przechowywania dokumentów celnych,
- 4) zamknięcia publicznych przedsiębiorstw przewozowych, uznawane za zamknięcia celne, oraz wzory zamknięć celnych.

Rozdział 7

Cła antydumpingowe

Art. 91. 1. Na towary wprowadzane w polski obszar celny po cenach dumpingowych mogą być nakładane dodatkowo cła antydumpingowe w wysokości nie przekra-

czającej ustalonej różnicy między wartością normalną a ceną eksportową (margines dumpingowy), jeśli następstwem importu po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu, bądź też istotne opóźnienie powstania odpowiedniego przemysłu krajowego.

2. Towar uważa się za wprowadzony, po cenie dumpingowej, jeśli cena eksportowa do polskiego obszaru celnego jest niższa od normalnej wartości podobnego towaru.

Art. 92. Określenie „podobny towar” oznacza towar, który jest jednakowy pod każdym względem z towarem objętym postępowaniem antydumpingowym, lub — w razie braku takiego towaru — towar, który ma cechy charakterystyczne ściśle odpowiadające cechom towaru będącego przedmiotem postępowania antydumpingowego.

Art. 93. 1. Normalną wartością podobnego towaru jest porównywalna cena płacona w normalnym obrocie handlowym za podobny towar przeznaczony do konsumpcji w kraju eksportującym lub kraju pochodzenia.

2. Jeśli na rynkach wewnętrznych kraju eksportującego lub kraju pochodzenia nie ma sprzedaży podobnego towaru w normalnym obrocie handlowym, albo gdy z powodu szczególnej sytuacji rynkowej takie sprzedaże nie zezwalają na dokonanie właściwego porównania, normalną wartością podobnego towaru jest:

- 1) porównywalna cena podobnego towaru w eksporcie do jakiegokolwiek kraju trzeciego, która może być najwyższą ceną eksportową, ale powinna być ceną reprezentatywną, albo
- 2) wartość konstruowana ustalona przez dodanie do kosztów produkcji w kraju pochodzenia — uwzględniających koszty materiałowe, produkcyjne, sprzedaży i administracyjne — rozsądnego zysku, który nie powinien przekraczać normalnie osiąganego zysku ze sprzedaży towarów tego samego rodzaju na rynku wewnętrznym kraju pochodzenia.

3. W przypadku gdy istnieją uzasadnione podstawy do uznania, że cena, po jakiej towar jest oferowany do sprzedaży w kraju pochodzenia, jest niższa od kosztów produkcji, sprzedaż taka może być uznana za nie dokonywaną w normalnym obrocie handlowym.

Art. 94. 1. Ceną eksportową jest cena płacona za towar sprzedany w celu eksportu do Polski.

2. W przypadku gdy nie ustalono ceny eksportowej lub gdy okoliczności transakcji wskazują na to, że pomiędzy eksporterem a importerem lub osobą trzecią istnieją powiązania lub porozumienia kompensacyjne, albo gdy z innych przyczyn ceny aktualnie zapłaconej nie można uznać za wiarygodną, cena eksportowa może zostać skalkulowana na podstawie ceny, po jakiej importowane towary są po raz pierwszy odprzedane niezależnemu nabywcy.

3. Jeżeli towary nie są odprzedawane niezależnemu nabywcy albo jeżeli nie są odprzedawane w takim stanie, w jakim były importowane, cena eksportowa może zostać skalkulowana na jakiegokolwiek uzasadnionej podstawie. W takich przypadkach należy uwzględnić koszty poniesione w związku z importem i odprzedażą, włącznie z opłatami celnymi oraz podatkami, a także rozsądny zysk.

Art. 95. 1. W celu ustalenia marginesu dumpingowego porównanie wartości normalnej z ceną eksportową następuje na tym samym szczeblu obrotu, zwykle cen producenta w odniesieniu do sprzedaży dokonanych możliwie w tym samym czasie. W każdym wypadku uwzględnia się odpowiednio właściwości fizyczne towaru oraz różnice w okolicznościach i warunkach sprzedaży, w tym różnice w opodatkowaniu i innych opłatach publicznych, mające wpływ na wartość rynkową towaru.

2. W przypadku zmiennych cen margines dumpingowy może być ustalany w odniesieniu do każdej transakcji indywidualnie lub w oparciu o najczęściej występującą reprezentatywną cenę bądź przez odniesienie do średniej ważonej ceny.

3. W przypadku występowania różnic marginesu dumpingowego może być on ustalony w formie średniej ważonej.

Art. 96. 1. Do celów ustalania szkody, o której mowa w art. 91 ust. 1, określenie „przemysł krajowy” oznacza wszystkich krajowych producentów wytwarzających podobne towary lub tych z nich, których łączna produkcja stanowi co najmniej połowę ogólnej produkcji krajowej podobnych towarów, z wyjątkiem przypadku gdy:

- 1) producenci są powiązani z eksporterami lub importerami albo sami są importerami towarów, co do których istnieje przypuszczenie, że są sprzedane po cenie dumpingowej; w takim przypadku określenie „przemysł krajowy” może być interpretowane jako oznaczające pozostałych producentów,
- 2) w odniesieniu do danej produkcji mogą istnieć dwa lub więcej konkurencyjne rynki, w ramach których producenci sprzedają całość lub prawie całość swej produkcji danego towaru na tym rynku, a popyt nie jest w istotny sposób zaspokajany przez producentów zlokalizowanych poza tym rynkiem; w takim przypadku producenci w ramach każdego z takich rynków mogą być uważani za odrębny przemysł krajowy.

2. Jeżeli za przemysł krajowy uznano producentów na pewnym obszarze, stosownie do przepisu ust. 1 pkt 2, cła antydumpingowe mogą być nakładane tylko na towary przeznaczone do ostatecznej konsumpcji na tym rynku.

Art. 97. 1. Stwierdzenie wyrządzenia lub groźby wyrządzenia przemysłowi krajowemu rzeczywistej szkody bądź istotnego opóźnienia powstania odpowiedniego przemysłu krajowego, może być oparte jedynie na analizie wpływu importu po cenie dumpingowej na producentów krajowych. Badanie tego wpływu obejmuje ocenę wszystkich istotnych czynników i wskaźników ekonomicznych oddziałujących na stan przemysłu krajowego, a w szczególności:

- 1) wielkości importu po cenie dumpingowej, a zwłaszcza ocenę, czy nastąpił jego istotny wzrost w wielkościach absolutnych lub w stosunku do udziału w produkcji lub konsumpcji krajowej,
- 2) rzeczywistego lub potencjalnego spadku produkcji lub sprzedaży przemysłu krajowego,
- 3) wielkości zatrudnienia w przemyśle krajowym,
- 4) stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych przemysłu krajowego,
- 5) kształtowania się poziomu cen krajowych,

6) stanu zapasów.

7) wielkości zysku i rentowności producentów krajowych.

2. Stwierdzenie groźby wyrządzenia szkody może nastąpić jedynie wtedy, gdy zgromadzone fakty wskazują na to, że istnieje znaczne prawdopodobieństwo wyrządzenia rzeczywistej szkody krajowemu przemysłowi.

3. Następstwa importu towaru po cenach dumpingowych są oceniane przez jego porównanie z krajową produkcją podobnego towaru, jeśli dostępne dane pozwalają na jej identyfikację w kategoriach takich, jak: proces produkcyjny, sprzedaż przez producentów, zyski. Jeżeli produkcja krajowa podobnego towaru nie może być tak zidentyfikowana, skutki importu towaru określa się przez jego porównanie do najwęższej grupy towarów obejmującej podobny towar, dla której są dostępne dane.

Art. 98. 1. Wszczęcie postępowania antydumpingowego następuje na pisemny wniosek osoby fizycznej lub prawnej albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej, występującej w imieniu przemysłu krajowego, złożony Prezesowi Głównego Urzędu Cei.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien przedstawiać wystarczające dowody istnienia importu po cenie dumpingowej, szkody oraz związku przyczynowego między importem po cenie dumpingowej a rzekomą szkodą.

3. Strona wnosząca wniosek może go wycofać w każdym stadium postępowania. W takim przypadku Prezes Głównego Urzędu Cei umorzy postępowanie, chyba że umorzenie naruszałoby interes gospodarki narodowej.

4. Jeżeli wniosek nie zawiera dowodów, o których mowa w ust. 2, Prezes Głównego Urzędu Cei odmówi, w drodze decyzji, wszczęcia postępowania.

5. W przypadku posiadania wystarczającego materiału dowodowego Prezes Głównego Urzędu Cei może wszcząć postępowanie z urzędu.

Art. 99. 1. Po stwierdzeniu, że materiał dowodowy zawarty we wniosku u śadnia wszczęcie postępowania, Prezes Głównego Urzędu Cei ogłasza postanowienie o wszczęciu w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski”. W postanowieniu należy określić towar i państwa objęte postępowaniem, a także przedstawić w skróconej formie dane zawarte we wniosku wraz z informacją, że wszystkie zainteresowane podmioty mogą nadsyłać uwagi pisemne oraz wnioski o przedstawienie materiału dowodowego ustnie.

2. O wszczęciu postępowania Prezes Głównego Urzędu Cei powiadamia na piśmie wszystkich eksporterów i importerów, o których wiadomo, że są bezpośrednio zainteresowani postępowaniem, a także rządy państw eksportujących.

3. Niezwłocznie po wszczęciu postępowania Prezes Głównego Urzędu Cei przekazuje dowody, o których mowa w art. 98 ust. 2, organowi antymonopolowemu w celu uzyskania, w terminie 80 dni, wstępnego stanowiska, czy wskazują one na to, że objęty postępowaniem import powoduje lub grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotnie opóźnia powstanie przemysłu krajowego.

Art. 100. 1. Prezes Głównego Urzędu Cei wyda decyzję o umorzeniu postępowania, w przypadku gdy:

- 1) uzna, że nie ma sprzedaży po cenie dumpingowej lub margines dumpingu jest nieznaczący,
- 2) organ antymonopolowy wstępnie uzna, że objęty

postępowaniem import nie powoduje i nie grozi wyrządzeniem rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu ani nie opóźnia powstania przemysłu krajowego.

2. W razie niewydania decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Głównego Urzędu Cei wyda, nie później niż w ciągu 90 dni od dnia złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, postanowienie określające wstępnie towary, w stosunku do których stwierdził sprzedaż po cenie dumpingowej, oraz szacunkowy margines dumpingu.

3. W przypadkach szczególnie złożonych, zwłaszcza gdy zaistnieją trudności z należytym zebraniem i oceną materiału dowodowego, Prezes Głównego Urzędu Cei — na wniosek lub z urzędu — może przedłużyć termin do wydania postanowienia, o którym mowa w ust. 2, do 150 dni od dnia złożenia wniosku.

4. Jeżeli wyniki postępowania wskazują na konieczność ochrony przemysłu krajowego przed szkodą w okresie trwania postępowania, na skutek sprzedaży towarów po cenie dumpingowej, Prezes Głównego Urzędu Cei może postanowieniem, o którym mowa w ust. 2, zabezpieczyć tymczasowo cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej szacunkowego marginesu dumpingowego, na okres nie przekraczający 4 miesięcy.

5. W przypadku określonym w ust. 4 wprowadzenia towaru objętego postępowaniem do obrotu na polskim obszarze celnym będzie uzależnione od złożenia odpowiedniego zabezpieczenia w wysokości tymczasowego cła antydumpingowego.

6. Orzeczenia Prezesa Głównego Urzędu Cei, o których mowa w ust. 1—3, podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski”, a także doręczeniu stronom oraz podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 101. Po wydaniu postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2, organ antymonopolowy przedstawia Prezesowi Głównego Urzędu Cei w terminie 80 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych — 140 dni, ostateczne stanowisko w kwestii szkody.

Art. 102. 1. Informacje przekazane przez strony w trakcie postępowania mogą być wykorzystane jedynie na potrzeby tego postępowania.

2. Strona przekazująca informacje mające istotne znaczenie dla jej pozycji konkurencyjnej na rynku może żądać, by była im nadana klauzula poufności. Do wniosku strony zawierającego uzasadnienie żądania należy dołączyć, podlegające udostępnieniu innym uczestnikom postępowania, streszczenie informacji, dla których wystąpiono o nadanie klauzuli poufności.

3. Informacja, której nadano klauzulę poufności, nie może być udostępniona innym uczestnikom postępowania bez zgody strony dostarczającej informacji.

4. W przypadku gdyby żądanie strony o nadanie klauzuli poufności było nieuzasadnione, a strona sprzeciwiała się udostępnieniu informacji innym uczestnikom postępowania, lub gdyby nie dołączono streszczenia, o którym mowa w ust. 2, Prezes Głównego Urzędu Cei może wydać decyzję na podstawie innych dostępnych dowodów.

Art. 103. 1. Prezes Głównego Urzędu Cei, uwzględniając ostateczne stanowisko organu antymonopolowego w kwestii szkody, wyda decyzję nie później niż w 90 dni, a w przypadkach szczególnie złożonych — niż w 150 dni, od dnia wydania postanowienia, o którym mowa w art. 100 ust. 2.

2. W przypadku stwierdzenia, że towary objęte postępowaniem były lub są sprzedawane po cenie dumpingowej, a margines dumpingowy lub wielkość aktualnego bądź potencjalnego importu tych towarów są większe niż nieznaczące, oraz że następstwem importu po cenie dumpingowej jest wyrządzenie lub groźba wyrządzenia rzeczywistej szkody przemysłowi krajowemu bądź istotne opóźnienie powstania tego przemysłu, zostanie nałożone cło antydumpingowe w wysokości nie przekraczającej marginesu dumpingowego.

3. Decyzja o nałożeniu cła antydumpingowego określili w szczególności: towar podlegający cłu antydumpingowemu, kraj pochodzenia lub z którego dokonano eksportu, nazwę eksportera oraz wysokość cła antydumpingowego.

4. Cło antydumpingowe nie będzie wymierzone z mocą wsteczną, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Prezes Głównego Urzędu Cel może wymierzyć cło antydumpingowe od towarów wprowadzonych do obrotu na polskim obszarze celnym nie wcześniej niż 90 dni przed nałożeniem tymczasowego cła antydumpingowego, jeżeli w odniesieniu do towaru objętego cłem:

- 1) istniał w przeszłości dumping powodujący szkodę albo importer wiedział lub powinien był wiedzieć, że eksporter sprzedaje towar po cenie dumpingowej i taki dumping wyrządza szkodę, oraz
- 2) szkoda jest spowodowana sporadycznym dumpingiem, gdy w stosunkowo krótkim czasie następuje masowy import towaru w takim stopniu, że aby wykluczyć powtórzenie się szkody, jest niezbędne nałożenie wsteczne cła antydumpingowego.

6. Prezes Głównego Urzędu Cel ogłosi decyzję określoną w art. 103 ust. 1 w Dzienniku Urzędowym Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej „Monitor Polski” oraz przekazuje ją stronom i podmiotom, o których mowa w art. 99 ust. 2.

Art. 104. 1. Po wszczęciu postępowania, nie później jednak niż do momentu wydania decyzji, strona może złożyć zobowiązanie cenowe polegające w szczególności na określeniu minimalnej ceny eksportowej. Prezes Głównego Urzędu Cel może przyjąć to zobowiązanie, jeżeli w ten sposób zostanie wyeliminowany szkodliwy wpływ importu po cenie dumpingowej.

2. W przypadku przyjęcia zobowiązania cenowego Prezes Głównego Urzędu Cel wydaje decyzję o umorzeniu postępowania, w której potwierdza zobowiązanie cenowe; przepis art. 103 ust. 6 stosuje się odpowiednio.

Art. 105. Prezes Głównego Urzędu Cel może, z urzędu lub na wniosek strony, uchylić lub zmienić decyzje nakładające cło antydumpingowe, jak również decyzje potwierdzające zobowiązanie cenowe, jeżeli strona przedstawi dowody na to, że w świetle zmienionych okoliczności jest uzasadnione ich uchylenie lub zmiana. Przepisy art. 91—104 stosuje się odpowiednio.

Art. 106. Przepisy niniejszego rozdziału mają odpowiednie zastosowanie w przypadku wprowadzenia do obrotu na polskim obszarze celnym towaru subwencjonowanego przez rząd państwa pochodzenia.

Rozdział 8

Organy celne

Art. 107. 1. Centralnym organem administracji państwowej w sprawach celnych jest Prezes Głównego Urzę-

du Cel nadzorowany przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Organem administracji państwowej w sprawach celnych jest dyrektor urzędu celnego.

Art. 108. 1. Prezesa Głównego Urzędu Cel, na wniosek Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

2. Wiceprezesów Głównego Urzędu Cel, na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Cel, powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

Art. 109. Do zadań Prezesa Głównego Urzędu Cel należą:

- 1) realizacja polityki celnej państwa,
- 2) współudział w kształtowaniu polityki celnej państwa,
- 3) realizacja budżetu państwa w zakresie ustalonym dla organów celnych,
- 4) sprawowanie nadzoru nad organami celnymi,
- 5) kształtowanie i realizacja polityki kadrowej w organach celnym,
- 6) współpraca z organami celnymi innych państw oraz organizacjami międzynarodowymi,
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie oraz w przepisach odrębnych.

Art. 110. Zadania określone w art. 109 Prezes Głównego Urzędu Cel realizuje przy pomocy podległego Urzędu oraz za pośrednictwem dyrektorów urzędów celnych.

Art. 111. Do zadań dyrektora urzędu celnego należą:

- 1) dokonywanie wymiaru i poboru należności celnych,
- 2) dopuszczanie do obrotu na polskim obszarze celnym lub do wywozu za granicę celną towarów będących przedmiotem obrotu towarowego z zagranicą,
- 3) sprawowanie dozoru celnego i kontroli celnej obrotu towarowego z zagranicą,
- 4) zwalczanie i ściganie przestępstw i wykroczeń w zakresie ustalonym ustawą karną skarbową,
- 5) wykonywanie innych zadań zleconych w przepisach odrębnych.

Art. 112. 1. Organizację Głównego Urzędu Cel określa statut nadany przez Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą.

2. Dyrektorzy urzędów celnych wykonują powierzone im przez Prezesa Głównego Urzędu Cel zadania przy pomocy podległych urzędów.

3. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tworzy i znosi urzędy celne, określa ich siedziby oraz właściwość miejscową i rzeczową.

4. Organizację urzędów celnych określa statut nadany przez Prezesa Głównego Urzędu Cel.

Art. 113. 1. Funkcjonariusze celni wykonują obowiązki służbowe w umundurowaniu.

2. Prezes Głównego Urzędu Cel określi w drodze zarządzenia:

- 1) zasady przydziału i wzory umundurowania,
- 2) przypadki, w których funkcjonariusze organów celnych wykonują obowiązki służbowe bez umundurowania.

Art. 114. 1. Organy administracji państwowej oraz inne państwowe jednostki organizacyjne są obowiązane współdziałać z organami celnymi oraz zapewnić im niezbędne warunki do wykonywania zadań określonych w ustawie.

2. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określi zasady współdziałania organów celnych z organami i jednostkami, o których mowa w ust. 1, oraz zakres ich świadczeń na rzecz organów celnych.

Art. 115. 1. Prezes Głównego Urzędu Cel, w porozumieniu z właściwym ministrem, może upoważnić inne organy administracji państwowej do wykonywania niektórych zadań organów celnych.

2. Organom administracji państwowej przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 1, przysługują prawa i obowiązki organów celnych.

Art. 116. 1. Prezes Głównego Urzędu Cel może powierzyć podmiotom gospodarczym wykonywanie, na rzecz podmiotów dokonujących obrotu towarowego z zagranicą, czynności z zakresu dozoru celnego i kontroli celnej (agencja celna).

2. Minister Współpracy Gospodarczej z Zagranicą, w drodze rozporządzenia, określi warunki oraz sposób powierzania podmiotom gospodarczym czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 117. Agencjom celnym przy wykonywaniu działalności określonej w art. 116 ust. 1 przysługują prawa i obowiązki urzędów celnych.

Art. 118. 1. Wykonywanie przez agencje celne czynności z zakresu dozoru celnego i kontroli celnej podlega kontroli organów celnych.

2. Prowadzone przez agencje rejestry, księgi i inne dokumenty podlegają kontroli organów celnych.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 119. Postępowania wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według tej ustawy, z wyjątkiem postępowań w sprawach o udzielenie zwolnienia od cła, które podlegają rozpatrzeniu według ustawy dotychczasowej.

Art. 120. Wydane na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193):

- 1) przepisy wykonawcze pozostają w mocy do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie niniejszej ustawy w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z ustawą,

- 2) zlecenia na wykonywanie niektórych czynności należących do zakresu działania organów administracji celnej pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 1991 r.

Art. 121. Wydane na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193):

- 1) pozwolenia na przywóz i wywóz pozostają w mocy do dnia 31 grudnia 1990 r. w zakresie wymaganym ustawą,
- 2) zezwolenia na prowadzenie składów celnych pozostają w mocy do dnia 30 czerwca 1990 r.

Art. 122. 1. Do czasu wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej, wydanych na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148 i Nr 74, poz. 442), zwalnia się od cła i od pozwolenia wymaganego zgodnie z art. 7, z zastrzeżeniem nieodstępowania w ciągu 3 lat od dnia dokonania odprawy celnej, towary stanowiące rzeczowy wkład inwestycyjny zagranicznych osób prawnych i fizycznych dla uruchomienia na terytorium Polski działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości, z wyjątkiem surowców, półproduktów i samochodów osobowych.

2. Zwolnienia określone w ust. 1 stosuje się do towarów przywożonych w ramach dewizowych nakładów inwestycyjnych w terminie określonym w zezwoleniu na działalność gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości, wymienionych w wykazie potwierdzonym przez organ wydający zezwolenie.

Art. 123. W ustawie z dnia 23 października 1987 r. o utworzeniu urzędu Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą (Dz. U. Nr 33, poz. 176) w art. 2 w ust. 2 skreśla się pkt 1.

Art. 124. Traci moc ustawa z dnia 26 marca 1975 r. — Prawo celne (Dz. U. z 1984 r. Nr 57, poz. 290, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 i z 1989 r. Nr 35, poz. 193).

Art. 125. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1990 r.

Prezydent Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej:
W. Jaruzelski